

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΛΙΓΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Α. ΚΕΙΜΕΝΟ: ΡΗΓΑΣ ΒΕΛΕΣΤΙΝΛΗΣ- ΘΟΥΡΙΟΣ

Ως ποτέ, παλληκάρια, να ζούμεν στα στενά,
μονάχοι, σαν λιοντάρια, στες ράχες, στα βουνά;
Σπηλιές να κατοικούμεν, να βλέπωμεν κλαδιά,
να φεύγωμ' απ' τον κόσμον, για την πικρή σκλαβιά;
Να χάνωμεν αδέλφια, Πατρίδα και γονείς,
τους φίλους, τα παιδιά μας κι όλους τους συγγενείς;

Κάλλιο 'ναι μίας ώρας ελεύθερη ζωή,
παρά σαράντα χρόνοι σκλαβιά και φυλακή!

Τι σ' ωφελεί αν ζήσης και είσαι στη σκλαβιά;
Στοχάσου πως σε ψένουν καθ' ώραν στη φωτιά.
Βεζίρης, Δραγουμάνος, Αφέντης κι αν σταθής,
ο Τύραννος αδικώς σε κάμει να χαθής·
δουλεύεις όλ' ημέρα σε ό,τι κι αν σοι πη,
κι αυτός πασχίζει πάλιν το αίμα σου να πιη.
Ο Σούτζος κι ο Μουρούζης, Πετράκης, Σκαναβής,
Γκίκας και Μαυρογένης, καθρέπτης είν' να ιδής.
Ανδρείοι καπετάνοι, παπάδες, λαϊκοί,
σκοτώθηκαν, κι αγάδες, με άδικον σπαθί·
κι αμέτρητ' άλλοι τόσοι, και Τούρκοι και Ρωμιοί,
ζωήν και πλούτον χάνουν, χωρίς καμιά 'φορμή.

Ελάτε μ' έναν ζήλον σε τούτον τον καιρόν,
να κάμωμεν τον όρκον επάνω στον Σταυρόν·
συμβούλους προκομμένους, με πατριωτισμόν,
να βάλωμεν, εις όλα να δίδουν ορισμόν·
οι Νόμοι να 'ν' ο πρώτος και μόνος οδηγός,
και της Πατρίδος ένας να γένη αρχηγός·
γιατί κι η αναρχία ομοιάζει την σκλαβιά·
να ζούμε σαν θηρία είν' πλιο σκληρή φωτιά.
Και τότε, με τα χέρια ψηλά στον ουρανόν,
ας πούμ' απ' την καρδιά μας ετούτα στον Θεόν.

Εδώ σηκώνονται οι Πατριώται ορθοί και, υψώνοντες
τας χείρας προς τον ουρανόν, κάμνουν τον Όρκον:

«Ω Βασιλεύ του Κόσμου, ορκίζομαι σε Σε,
στην γνώμην των Τυράννων να μην ελθώ ποτέ!
Μήτε να τους δουλεύσω, μήτε να πλανηθώ
εις τα ταξίματά τους, για να παραδοθώ.
Εν όσω ζω στον κόσμον, ο μόνος μου σκοπός,
για να τους αφανίσω, θε να 'ναι σταθερός.
Πιστός εις την Πατρίδα, συντρίβω τον ζυγόν,
αχώριστος για να 'μαι υπό τον στρατηγόν.
Κι αν παραβώ τον όρκον, ν' αστράψ' ο Ουρανός
και να με κατακάψη, να γένω σαν καπνός!»

*Ρήγα Βελεστινλή, Απάνθισμα κειμένων,
Βουλή Ελλήνων*

Β. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

copyright © 2005- 2006

1. Πως παρουσιάζει ο Ρήγας τη ζωή των σκλαβωμένων και γιατί θεωρεί προτιμότερο το θάνατο; Να στηρίξετε την απάντησή σας κάνοντας αναφορά σε συγκεκριμένα σημεία του ποιήματος.

Μονάδες 5

2. **α)** Να χωρίσετε το ποίημα σε ενότητες και να δώσετε στην κάθε ενότητα ένα πλαγιότιτλο.

β) Ποιο πρόσωπο χρησιμοποιεί ο Ρήγας σε κάθε ενότητα και σε ποιους απευθύνεται; Να αιτιολογήσετε την επιλογή αυτή του ποιητή.

Μονάδες 5

3. **α)** Κάποια από τα εκφραστικά μέσα που τονίζουν τον επαναστατικό χαρακτήρα του *Θουρίου* είναι οι προσφωνήσεις, οι ρητορικές ερωτήσεις, οι προτροπές, οι παρομοιώσεις και οι μεταφορές. Δώστε ένα παράδειγμα για καθένα από τα παραπάνω.

β) Να καταγράψετε τη γλωσσική και στιχουργική τεχνική του ποιήματος.

Μονάδες 5

4. Ποιες δεσμεύσεις αναλαμβάνει όποιος δίνει τον όρκο για αγώνα κατά της τυραννίας; Τι επιθυμεί να επιτύχει με αυτές τις δεσμεύσεις ο Ρήγας και πως οραματίζεται το μέλλον;

Μονάδες 5